

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
27016728	CEIP Illa Verde	Lugo	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Ciencias Sociais	5º Pri.	2	70

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	14
4.2. Materiais e recursos didácticos	14
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	15
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	16
6. Medidas de atención á diversidade	17
7.1. Concreción dos elementos transversais	18
7.2. Actividades complementarias	18
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	19
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	19
9. Outros apartados	20

1. Introducción

1. CONTEXTO DO CENTRO :

- Características do centro:

Situación: Zona sur da cidade. Barrio Fingoi: Empezou setembro 1.983.

Centros adscritos: Ningún

Ensinanzas que oferta o centro. Primaria e infantil.

Características singulares: Centro público. Dous edificios en distinto espazo separados pola rúa Roi xordo.Ten comedor xestionado polo Concello.Aula aberta. Actividades extraescolares xestionadas pola ANPA. Outras do Concello gratuítas.

- Características do alumnado:

Número de alumnas e alumnos e distribución:O nivel conta cun total de 69 alumnos e alumnas. O alumnado está dividido en tres grupos 5º A, 5º B e 5º C.

A lingua falada polo alumnado maioritariamente é o castelán.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Utilizar dispositivos e recursos dixitais de forma segura, responsable e eficiente, para buscar información, comunicarse e traballar de maneira individual, en equipo e en rede.	3		4	1-2-3-4-5				4
OBX2 - Expor e dar resposta a cuestións científicas sinxelas, utilizando diferentes técnicas, instrumentos e modelos propios do pensamento científico, para interpretar e explicar feitos e fenómenos que ocorren no medio natural, social e cultural.	1-2-3		2-4	1-2		4		
OBX3 - Identificar as características dos diferentes elementos ou sistemas do medio natural, social e cultural, analizando a súa organización e propiedades e establecendo relacións entre estes, para recoñecer o valor do patrimonio cultural, conservalo, melloralo e emprender accións para o seu uso responsable.			1-2-4-5	1		4	1	1
OBX4 - Identificar as causas e consecuencias da intervención humana na contorna, desde os puntos de vista social, económico, cultural, tecnolóxico e ambiental, para mellorar a capacidade de afrontar problemas, buscar solucións e actuar de maneira individual e cooperativa na súa resolución, e para poñer en práctica estilos de vida sustentables e consecuentes co respecto, o coidado e a protección das persoas e do planeta.	5		2-5		4	1-3-4	1	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Observar, comprender e interpretar continuidades e cambios do medio natural, social e cultural, analizando relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión, para explicar e valorar as relacións entre diferentes elementos e acontecementos.	3		4		4	1-3	2	1
OBX6 - Recoñecer e valorar a diversidade e a igualdade de xénero, mostrando empatía e respecto por outras culturas e reflexionando sobre cuestións éticas, para contribuír ao benestar individual e colectivo dunha sociedade en continua transformación e ao logro dos valores de integración europea.		3			3	1-2-3		1
OBX7 - Participar na contorna e na vida social de forma eficaz e construtiva desde o respecto aos valores democráticos, os dereitos humanos e da infancia e os principios e valores da Constitución española e a Unión Europea, valorando a función do Estado e as súas institucións no mantemento da paz e seguridade integral cidadá, para xerar interaccións respectuosas e equitativas e promover a resolución pacífica e dialogada dos conflitos.	5				1	1-2-3		1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	O UNIVERSO E A TERRA	A Terra, o universo e o sistema solar. Movementos terrestres e fases lunares. Partes da Terra. Eclipses e mareas.	10	9	X		
2	A REPRESENTACIÓN DA TERRA	Coordenadas terrestres. Cartografía, planos, mapas e planisferios. Escala e símbolos convencionais dos mapas. Elaboración de itinerarios.	13	9	X		
3	O CLIMA	O clima e o planeta. O climograma. Elementos e factores climáticos. A contaminación no mundo.	10	8	X		
4	CLIMA DE ESPAÑA E GALICIA	Tipos de clima de España e Galicia. A contaminación e cambio climático. Influencia do ser humano no medio. Estilos de vida sustentable: os límites do planeta e o esgotamento dos recursos.	12	8		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
5	ESPAÑA E GALICIA: ORGANIZACIÓN POLÍTICA	A organización política de Galicia. Sistemas de representación e de participación política. Galicia: principais institucións, valores e funcións. A memoria democrática. O proceso de democracia en España.	12	8		X	
6	A POBOACIÓN EN GALICIA E ESPAÑA	Migracións e diversidade cultural Os movementos migratorios. Historia e cultura das minorías étnicas no noso país.	12	8		X	
7	A IDADE MEDIA	As fontes históricas: clasificación e utilización das distintas fontes. O tempo histórico na Idade Media.	10	8			X
8	A IDADE MODERNA	O tempo histórico na Idade Moderna. As expresións artísticas, culturais, mediavais, modernas e contemporáneas e a súa contextualización.	10	8			X
9	VISITA CULTURAL	O patrimonio histórico e cultural. Museos e patrimonio	11	4			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	O UNIVERSO E A TERRA	9

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Identificar e analizar as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través da indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados.	Identificar e analizar as características dos elementos do medio natural, social e cultural.	PE	70
CA2.2 - Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural, mostrando comprensión das relacións que se establecen.	Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural.		
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Buscar información empregando as TIC de forma segura e eficiente, tanto de forma individual como en equipo e sendo capaz de comunicar os resultados obtidos.	TI	30
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Formular preguntas razoadas sobre o medio natural, social e cultural mostrando certa curiosidade.		
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Buscar e seleccionar información sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual. - A Terra, o universo e o Sistema Solar. Movementos terrestres e fases lunares.

UD	Título da UD	Duración
2	A REPRESENTACIÓN DA TERRA	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural, mostrando comprensión das relacións que se establecen.	Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural.	PE	50
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Buscar información empregando as TIC de forma segura e eficiente, tanto de forma individual como en equipo e sendo capaz de comunicar os resultados obtidos.	TI	50
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Formular preguntas razoadas sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo vocabulario específico.		
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Buscar e seleccionar información sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		
CA2.1 - Identificar e analizar as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través da indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados.	Identificar e analizar as características dos elementos do medio natural, social e cultural.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual.

Contidos
- Cartografía, planos, mapas e planisferios. Escalas e símbolos convencionais de mapas, elaboración de itinerarios.

UD	Título da UD	Duración
3	O CLIMA	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural, mostrando comprensión das relacións que se establecen.	Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural.	PE	50
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Buscar información empregando as TIC de forma segura e eficiente, tanto de forma individual como en equipo e sendo capaz de comunicar os resultados obtidos.	TI	50
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Formular preguntas razoadas sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Buscar e seleccionar información sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		
CA1.4 - Realizar experimentos guiados, utilizando diferentes técnicas de indagación e modelos, empregando de forma segura os instrumentos e dispositivos apropiados, realizando observacións e medicións precisas e rexistrándoas correctamente.	Realizar experimentos guiados empregando os instrumentos e dispositivos adecuados sendo quen de rexistrar e interpretar correctamente as conclusións.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Fases da investigación científica (observación, formulación de preguntas e predicións, planificación e realización de experimentos, recollida e análises de información e datos, comunicación de resultados...). - Instrumentos e dispositivos apropiados para realizar observacións e medicións precisas de acordo coas necesidades da investigación. - Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual. - Estratexias de recollida, almacenamento e representación de datos para facilitar a súa comprensión e análise. - O clima e o planeta. Tipos de clima en Galicia e en España. Elementos e factores climáticos. - O cambio climático do local ao global: causas e consecuencias. Medidas de mitigación e adaptación.

UD	Título da UD	Duración
4	CLIMA DE ESPAÑA E GALICIA	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural, mostrando comprensión das relacións que se establecen.	Establecer conexións sinxelas entre diferentes elementos do medio natural, social e cultural.	PE	50
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Buscar información empregando as TIC de forma segura e eficiente, tanto de forma individual como en equipo e sendo capaz de comunicar os resultados obtidos.	TI	50
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Formular preguntas razoadas sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Buscar e seleccionar información sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		
CA1.4 - Realizar experimentos guiados, utilizando diferentes técnicas de indagación e modelos, empregando de forma segura os instrumentos e dispositivos apropiados, realizando observacións e medicións precisas e rexistrándoas correctamente.	Realizar experimentos guiados empregando os instrumentos axeitados e sendo capaz de interpretar e rexistrar as conclusións obtidas.		
CA2.1 - Identificar e analizar as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través da indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados.	Identificar e analizar as características dos elementos do medio natural, social e cultural.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Fases da investigación científica (observación, formulación de preguntas e predicións, planificación e realización de experimentos, recollida e análises de información e datos, comunicación de resultados...). - Instrumentos e dispositivos apropiados para realizar observacións e medicións precisas de acordo coas necesidades da investigación. - Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual. - Estratexias de recollida, almacenamento e representación de datos para facilitar a súa comprensión e análise. - O clima e o planeta. Tipos de clima en Galicia e en España. Elementos e factores climáticos. - O cambio climático do local ao global: causas e consecuencias. Medidas de mitigación e adaptación.

UD	Título da UD	Duración
5	ESPAÑA E GALICIA:ORGANIZACIÓN POLÍTICA	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Explicar o funcionamento xeral dos órganos de goberno do concello, das comunidades autónomas, do Estado español e da Unión Europea, valorando as súas funcións e a xestión dos servizos públicos para a cidadanía.	Explicar o funcionamento xeral dos órganos de goberno do concello, das comunidades autónomas, do Estado español e da Unión Europea.	PE	50
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Buscar información empregando as TIC de forma segura e eficiente,tanto de forma individual como en equipo e sendo capaz de comunicar os resultados obtidos.	TI	50
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Buscar e seleccionar información sobre o medio natural,social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		
CA2.1 - Identificar e analizar as características, a organización e as propiedades dos elementos do medio natural, social e cultural a través da indagación utilizando as ferramentas e procesos adecuados.	Identificar e analizar as características dos elementos do medio natural,social e cultural.		
CA2.3 - Promover estilos de vida sustentable e consecuentes co respecto, os coidados, a corresponsabilidade e a protección das persoas e do planeta, a partir da análise crítica da intervención humana na contorna.	Promover estilos de vida sustentables a partir da análise crítica da intervención humana na contorna.		
CA3.2 - Promover actitudes de igualdade de xénero e condutas non sexistas, analizando e contrastando diferentes modelos na nosa sociedade.	Promover actitudes de igualdade de xénero e condutas non sexistas.		
CA3.3 - Resolver de forma pacífica e dialogada os conflitos, promovendo unha interacción respectuosa e equitativa a partir da linguaxe inclusiva e non violenta e explicando e exercitando as principais normas, dereitos, deberes e liberdades que forman parte da Constitución española e da de Unión Europea, e coñecendo a función que o Estado e as súas institucións desempeñan no mantemento da paz, a seguridade integral cidadá e o recoñecemento das vítimas da violencia.	Resolver de forma pacífica e dialogada os conflitos exercitando as principais normas, dereitos, deberes e liberdades da Constitución española e da Unión Europea.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións.

Contidos
- A ciencia, a tecnoloxía, a enxeñería e as matemáticas como actividades humanas. As profesións STEM na actualidade desde unha perspectiva de xénero. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual. - O desenvolvemento sustentable. A actividade humana sobre o espazo e a explotación dos recursos. A actividade económica e a distribución da riqueza: desigualdade social e rexional no mundo e en España. Os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable. - Estilos de vida sustentable: os límites do planeta e o esgotamento de recursos. - A organización política. Principais entidades políticas e administrativas da contorna local, provincial e autonómica en Galicia. Sistemas de representación e de participación política. - A memoria democrática. Análise multicausal do proceso de construción da democracia en España. - Galicia. Principais institucións, valores e funcións. - Migracións e diversidade cultural. As principais variables demográficas e a súa representación gráfica. Os comportamentos da poboación e a súa evolución. Os movementos migratorios e a apreciación da diversidade cultural. Contraste entre zonas urbanas e de

UD	Título da UD	Duración
6	A POBOACIÓN EN GALICIA E ESPAÑA	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Analizar os procesos xeográficos, históricos e culturais que conformaron a sociedade actual, valorando a diversidade etnocultural ou afectivo-sexual e a cohesión social, e mostrando empatía e respecto por outras culturas e a igualdade de xénero.	Analizar os procesos xeográficos, históricos e culturais que conforman a sociedade actual mostrando empatía e respecto por outras culturas e a igualdade de xénero.	PE	50
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Buscar información empregando as TIC de forma segura e eficiente, tanto de forma individual como en equipo e sendo capaz de comunicar os resultados obtidos.	TI	50
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Buscar e seleccionar información sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		
CA2.3 - Promover estilos de vida sustentable e consecuentes co respecto, os coidados, a corresponsabilidade e a protección das persoas e do planeta, a partir da análise crítica da intervención humana na contorna.	Promover estilos de vida sustentable a partir da análise crítica da intervención humana.		
CA2.4 - Participar con actitude emprendedora na procura, contraste e avaliación de propostas para afrontar problemas ecosociais, buscar solucións e actuar para a súa resolución, a partir da análise crítica das causas e consecuencias da intervención humana na contorna.	Participar con actitude emprendedora á hora de afrontar problemas ecosociais analizando de forma crítica as causas e consecuencias da intervención humana.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Resolver de forma pacífica e dialogada os conflitos, promovendo unha interacción respectuosa e equitativa a partir da linguaxe inclusiva e non violenta e explicando e exercitando as principais normas, dereitos, deberes e liberdades que forman parte da Constitución española e da de Unión Europea, e coñecendo a función que o Estado e as súas institucións desempeñan no mantemento da paz, a seguridade integral cidadá e o recoñecemento das vítimas da violencia.	Resolver de forma pacífica e dialogada os conflitos , promovendo unha interacción respectuosa e equitativa a partir da linguaxe inclusiva e non violenta.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións. - A ciencia, a tecnoloxía, a enxeñería e as matemáticas como actividades humanas. As profesións STEM na actualidade desde unha perspectiva de xénero. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual. - O desenvolvemento sustentable. A actividade humana sobre o espazo e a explotación dos recursos. A actividade económica e a distribución da riqueza: desigualdade social e rexional no mundo e en España. Os Obxectivos de Desenvolvemento Sustentable. - Historia e cultura das minorías étnicas presentes no noso país: diversidade cultural e lingüística de Galicia. - A cultura de paz e non violencia. O pensamento crítico como ferramenta para a análise dos conflitos de intereses. O recoñecemento das vítimas da violencia. - Migracións e diversidade cultural. As principais variables demográficas e a súa representación gráfica. Os comportamentos da poboación e a súa evolución. Os movementos migratorios e a apreciación da diversidade cultural. Contraste entre zonas urbanas e de - Igualdade de xénero e condutas non sexistas. Crítica dos estereotipos e roles nos distintos ámbitos: académico, profesional, social e cultural. Accións para a igualdade efectiva entre mulleres e homes. - Seguridade viaria. Normas básicas de circulación, sinais de tráfico e marcas viarios. Condutas e hábitos viarios correctos. Causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico.

UD	Título da UD	Duración
7	A IDADE MEDIA	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Coñecer persoas, grupos sociais relevantes e formas de vida das sociedades desde a Idade Media ata a actualidade, incorporando a perspectiva de xénero, situándoas cronoloxicamente e identificando trazos significativos sociais en distintas épocas da historia.	Coñecer persoas, grupos sociais relevantes e formas de vida dende a Idade Media ata a actualidade.	PE	50
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Buscar información empregando as TIC de forma segura, tanto de forma individual como en equipo e sendo capaz de comunicar os resultados obtidos.	TI	50
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Formular preguntas razoadas sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Buscar e seleccionar información sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		
CA4.2 - Analizar relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión entre diferentes elementos do medio social e cultural desde a Idade Media ata a actualidade, situando cronoloxicamente os feitos.	Situar cronoloxicamente feitos acontecidos dende a Idade Media ata a actualidade.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual. - As fontes históricas: clasificación e utilización das distintas fontes (orais, escritas, patrimoniais). - O tempo histórico na Idade Media: o Camiño de Santiago, o Románico e o Gótico, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos.

UD	Título da UD	Duración
8	A IDADE MODERNA	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Analizar relacións de causalidade, simultaneidade e sucesión entre diferentes elementos do medio social e cultural desde a Idade Media ata a actualidade, situando cronoloxicamente os feitos.	Analizar e situar feitos cronolóxicamente dende a Idade Media ata a actualidade.	PE	50
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Buscar información empregando as TIC de forma segura e eficiente, tanto de forma individual como en equipo e sendo capaz de comunicar os resultados obtidos.	TI	50
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Formular preguntas razoadas sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Buscar e seleccionar información sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras adquirindo léxico científico.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual. - O tempo histórico na Idade Moderna: os descubrimentos, o Renacemento e o Barroco, duración e feitos históricos, papel representado por suxeitos históricos (individuais e colectivos), acontecementos e procesos.

UD	Título da UD	Duración
9	VISITA CULTURAL	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Utilizar recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo de forma segura e eficiente, buscando información, comunicándose e traballando de forma individual, en equipo e en rede.	Buscar información empregando as TIC de forma segura e eficiente, tanto de forma individual como en equipo e sendo capaz de comunicar os resultados obtidos.	TI	100
CA1.2 - Formular preguntas e realizar predicións razoadas sobre o medio natural, social ou cultural, mostrando e mantendo a curiosidade.	Formular preguntas razoadas sobre o medio natural, social e cultural mostrando certa curiosidade.		
CA1.3 - Buscar, seleccionar e contrastar información, de diferentes fontes seguras e fiables, usando os criterios de fiabilidade de fontes, adquirindo léxico científico básico, utilizándoa en investigacións relacionadas co medio natural, social e cultural.	Buscar e seleccionar información sobre o medio natural, social e cultural en fontes seguras e adquirindo vocabulario científico.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Valorar, protexer e mostrar actitudes de conservación e mellora do patrimonio natural e cultural a través de propostas e accións que reflectan compromisos e condutas en favor da sustentabilidade.	Valorar, protexer e mostrar actitudes de conservación e mellora do patrimonio cultural.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Terminoloxía propia da área e vocabulario científico básico relacionado coas diferentes investigacións. - Fomento da curiosidade, da iniciativa, da constancia e do sentido da responsabilidade na realización das diferentes investigacións. - Dispositivos e recursos dixitais de acordo coas necesidades do contexto educativo. A aula virtual. - As expresións artísticas e culturais medievais, modernas e contemporáneas en Galicia e a súa contextualización histórica desde unha perspectiva de xénero. A función da arte e a cultura no mundo actual. - O patrimonio natural e cultural como ben e recurso; o seu uso, coidado e conservación.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A metodoloxía a utilizar basearase nunha aprendizaxe competencial, que permita conectar contidos das distintas materias curriculares ademais de abordar os diferentes elementos transversais.

O proxecto de educación dixital E-Dixgal permite que a base da nosa metodoloxía sexa fomentar a indagación e a investigación dos nosos alumnos e alumnas na aula deixando nun segundo plano a aprendizaxe memorístico. Partimos dunha metodoloxía aberta, onde o profesor é un guía que busca a participación do alumnado nas actividades do día a día, e ten en conta os seus centros de interese. Na aula débese promover a aprendizaxe activa e significativa a partir do coñecemento dos conceptos e dar aos alumnos a oportunidade de seren capaces de aplicar estes coñecementos a situacións concretas. Iso pasa, entre outras cousas, por conseguir que os alumnos aprendan a facerse preguntas, a investigar, a crear e a practicar.

Responder á diversidade da aula exige considerar distintas formas de agrupación dos alumnos no momento de traballar e realizar actividades. As novas tecnoloxías, así como as distintas metodoloxías educativas, permiten romper o esquema tradicional no que todos os alumnos fan o mesmo no mesmo momento e do mesmo xeito. Polo que na nosa aula traballaremos con distintas modalidades de agrupamento segundo a actividade.

É importante igualmente ofrecer actividades de distintos niveis de complexidade. A dificultade gradúase de máis simple a máis complexa, actividades que respecten os diferentes ritmos de aprendizaxe do noso alumnado, así como as actividades diversas e motivadoras, actividades de libre elección e que permitan o manexo dun vocabulario amplo, funcional e práctico.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
RECURSOS PERSOAIS

RECURSOS MATERIAIS
RECURSOS ESPACIAIS
RECURSOS TECNOLÓXICOS
RECURSOS DIXITAIS

RECURSOS PERSOAIS: Formado por todos os profesionais do centro educativo, como son o persoal especialista en AL e PT, profesorado titor, departamento de orientación, mestres especialistas, etc. Ademais, hai que destacar os recursos persoais externos nos cales nos podemos apoiar, como son o E.O.E, as familias e todas aquelas organizacións institucionais que nos axuden na nosa labor como docentes.

RECURSOS MATERIAIS: Material funxible (cadernos, lapis, folios, regras,...), dicionarios, láminas de apoio visual, libros de consulta,...

RECURSOS TECNOLÓXICOS: ordenadores, pizarras dixitais, proxectores, tablets, etc.

RECURSOS DIXITAIS: entornos virtuais de aprendizaxe (EVA) ou aula virtual, enciclopedias online, app para xerar mapas mentais, vídeos educativos, libros dixitais, Kahoot.

RECURSOS ESPACIAIS: a propia aula ordinaria, a biblioteca do centro ou o patio de recreo.

Ao longo do curso propoñeranse distintos recursos ao alumnado, co obxectivo de que resulten atractivos para o neno ou nena. Por tanto, o material seleccionado debe servir tanto como para repasar como para aprender cousas novas.

Dependendo da unidade traballada seleccionárase o material que resulte máis acertado para os obxectivos que queremos conseguir.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Nas primeiras sesións do curso realizarase ao alumnado unha avaliación inicial escrita, co fin de poder planificar os procesos de ensino- aprendizaxe. Dita avaliación terá como obxectivo a análise das capacidades do alumnado e as posibles necesidades do grupo.

A maiores da proba escrita é importar levar a cabo as seguintes accións:

-Revisión dos informes do ano anterior, onde se recollerá información sobre os resultados académicos obtidos na materia e, de ser o caso, dos plans de reforzo.

-Recollerase información nas entrevistas iniciais coas familias para coñecer datos relevantes sobre o alumnado en canto a súa personalidade, nivel de autonomía, situación familiar (tendo en conta a actual Lei de Protección de Datos)...

Unha vez realizadas as avaliacións iniciais, no caso de que algún alumno ou alumna presente dificultades relevantes, valorárase a resposta educativa máis adecuada. De ser o caso pedirase a colaboración do Departamento de Orientación.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	13	10	12	12	12	10	10	11	100
Proba escrita	70	50	50	50	50	50	50	50	0	46
Táboa de indicadores	30	50	50	50	50	50	50	50	100	54

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación da área de Ciencias Sociais de cada unha das avaliacións parciais e da avaliación final ordinaria son os que se indican nas táboas anteriores. Hai que ter en conta o indicado respecto das avaliacións parciais suspensas no apartado criterios de recuperación deste mesmo epígrafe.

A avaliación das competencias clave da avaliación final ordinaria farase tendo en conta as seguintes directrices:

- 1) Competencia en comunicación lingüística: os obxectivos de área 3,2,4,5,6 e7 son fundamentalmente CCL
- 2) Competencia plurilingüe: o obxectivo de área 6 ten vinculacións coa CP no sentido de coñecer e respecta a diversidade lingüística e cultural presente no seu contorno, recoñecendo e comprendendo o seu valor como factor de diálogo, para mellorar a convivencia.
- 3) Competencia matemática e competencia en ciencia, tecnoloxía e enxeñería: os obxectivos de área 1,2, 3,4 e 5 son fundamentalmente STEM
- 4) Competencia dixital: os obxectivos de área 1,2,3 e 4 é fundamentalmente CD.
- 5) Competencia persoal, social e de aprender a aprender: os obxectivos de área 4,5, 6 e 7.
- 6) Competencia cidadá: os obxectivos de área 2,3,4,5,6 e7 teñen importantes vinculacións coa CC vinculadas ao traballo en equipo, o respecto, a resolución pacífica de conflitos e a igualdade.
- 7) Competencia emprendedora: os obxectivos de área 3,4 e 5 teñen importantes vinculacións coa CE vinculadas coa capacidade de liderado.
- 8) Competencia en conciencia e expresión culturais: os obxectivos de área 1,3,5, 6 e7 son fundamentalmente CCEC.

Os PROCEDEMENTOS de avaliación serán os que seguen:

- Faranse **PROBAS ESCRITAS** ao remate de cada unidade ou de cada dúas dependendo da relación e da continuidade dos contidos. Terán un peso na nota final da avaliación do 50%.
- En canto ás probas orais non terán valor numérico pero si certo valor diagnóstico co fin de valorar os progresos do alumnado e as súas dificultades.
- O **TRABALLO INDIVIDUAL** contará como medio para valorar a consolidación das aprendizaxes e como recurso para poder detectar as carencias e a futura posta en práctica de plans de reforzo, mellora e/ou recuperación así como o sentido da responsabilidade.
O traballo individual e en grupo terán un peso do 40% na nota final da avaliación.
- A **ACTITUDE** ante a materia suporá un 10% na nota final da avaliación.

Criterios de recuperación:

RECUPERACIÓN DAS PROBAS NON SUPERADAS

Non pode haber un único mecanismo de recuperación pois este axustarase á realidade dos alumnos en cada avaliación. O profesorado acordará cos seus alumnos o momento máis axeitado para a realización das probas ou actividades de reforzo necesarias.

Trátase dunha medida educativa dirixida a completar lagoas de coñecemento o repasar contidos concretos traballados na clase (reforzo).

Deste xeito, cada alumno ha de recuperar aquilo no que non logrou dos obxectivos propostos. De modo que: deberá rectificar a súa actitude se alí está a súa dificultade, deberá facer ou rectificar aqueles traballos que non fixo no seu momento ou fixo de modo non satisfactorio, deberá volver estudar os contidos se esa é a súa insuficiencia.

No caso de alumnado con medidas de atención á diversidade, os instrumentos adaptaranse ás súas características.

Ademais quen promocióne sen superar tódalas áreas recibirá no curso seguinte os apoios necesarios para acadar as aprendizaxes non adquiridas no curso anterior.

6. Medidas de atención á diversidade

En canto ás medidas de atención á diversidade, debemos ter en conta á hora de levar a cabo esta programación por un lado as medidas ordinarias, así como as medidas extraordinarias, as cales se porán en funcionamento unha vez esgotadas as ordinarias.

Na aula ordinaria, como medidas de atención a diversidade levaránse unha serie de medidas organizativas.

Á planificación das actividades tendo en conta a diversidade do grupo, en canto a estilos de aprendizaxe diferentes, niveis de desenvolvemento e aprendizaxes previos, diversidade de ritmos, etc. Realizaranse actividades de diferente nivel de dificultade, incluíndo actividades de reforzo para aqueles alumnos que non seguen o ritmo de aprendizaxe do grupo. Actividades de recuperación para o alumnado que non alcance os obxectivos previstos e actividades de ampliación para aqueles que van diante na súa aprendizaxe.

En canto os recursos, utilizaranse recursos e materiais diferenciados para contemplar os distintos estilos de aprendizaxe dos alumnos/as. É importante resaltar que o uso do E-dixgal na aula permite ter unha ampla variedade de recursos dispoñibles en cada unidade co que podemos poñer en práctica estratexias didácticas variadas que poden adaptarse ás necesidades dos alumnos, as súas capacidades e habilidades moi diferentes. Os recursos permitirán traballar a detección de ideas e formación de conceptos, a memorización, a exploración, a reflexión e o debate, o estudo de casos, a cooperación, as situacións de aprendizaxe, a resolución de problemas, a creación e produción, a análise, as simulacións etc. Ademais, o funcionamento personalizable da plataforma permitirá asignar recursos, crear actividades novas e personalizar completamente a aprendizaxe dos alumnos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Educación emocional e valores	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Fomento da creatividade	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Educación da saúde	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9
ET.1 - Comprensión lectora	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X
ET.4 - Educación emocional e valores	X
ET.5 - Fomento da creatividade	X
ET.6 - Educación da saúde	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Saídas, visitas culturais e conmemoracións	Recollidas na Pxa			

Observacións:

Ademais, a maiores, ao longo do curso tamén se poderán incluír na programación aquelas actividades que resulten de interese para o alumnado e supoñan unha continuidade coas aprendizaxes adquiridas no quefacer diario da aula.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Funcionalidade da programación
Metodoloxía empregada
Coherencia entre obxectivos e contidos
Actividades adecuadas
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Estilo de ensinanza
Organización dos recursos e materiais
Medidas de atención á diversidade
Medidas de atención a diversidade
Clima de traballo na aula
Motivación do alumnado
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Rol docente
Outros
Procedemento de avaliación

Descrición:

Á hora de levar a cabo a avaliación do proceso de ensino e da práctica docente, debemos ter en conta os indicadores de logro especificados anteriormente. Ditos indicadores permítenos coñecer información axeitada da nosa labor docente a través de diferentes instrumentos de avaliación como poden ser: enquisas, listas de control, a memoria da materia ou as actas de avaliación, entre outros.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

O seguimento da programación levarase a cabo a través da aplicación PROENS ao finalizar cada unidade didáctica. As modificacións da programación quedarán reflectidas na memoria, que se realizará a final de curso e servirá como proposta de mellora para o próximo curso.

Centraremos a revisión, avaliación e seguimento da programación atendendo ós seguintes aspectos:

- Comprobación dunha correcta planificación e temporalización das unidades didácticas.

-O equipo docente que imparte a materia no mesmo nivel, coordinarase e analizará regularmente a adecuación da programación didáctica a cada grupo, formulando propostas de mellora e realizando os axustes necesarios sempre que sexa preciso.

-Realizarase un seguimento trimestral dos resultados da avaliación do alumnado, e en función dos mesmos, estableceranse modificacións e propostas de mellora naqueles aspectos que se consideren oportunos para mellorar os resultados académicos do alumnado.

9. Outros apartados